

Statsforvalteren
i Innlandet

Den 11. nasjonale konferansen om Menneskerettigheter, tvang og etikk

PROGRAM ▶ 25.–26. august 2022

Hotell Scandic Hamar

Menneskerettigheter, **tvang** og etikk

“Tvang og menneskerettigheter i psykisk helsevern – motsetninger eller forente størrelser”

Sykehuset Innlandet HF

Norsk psykiatrisk
forening

DEN NORSKE LEGEFORENING

PRAKTISKE OPPLYSNINGER

Påmeldingen gjøres elektronisk

Påmelding på denne lenken: [TVANG 2022](#)

Påmeldingsfrist: 20. juni 2022

Betalingsinformasjon

- ▶ Påmeldingen er bindende. Faktura for kursavgiften blir sendt ut i etterkant.
- ▶ Overnatting og konferansemiddag gjøres opp direkte med hotellet av hver enkelt deltaker.
- ▶ Rom bestilles direkte med hotellet innen 20. juli 2022
Bookingkode: BTVA090322
- ▶ De som bestiller, må garantere med kort, og kan avbestille kostnadsfritt senest 20. juli.

Hotellet

Scandic Hotel Hamar
Vangsveien 121, 2318 Hamar
Telefon +47 21 61 40 00
E-post: hamar@scandichotels.com
www.scandichotels.no/hotell/norge/hamar/

Kontaktinformasjon

Spørsmål vedrørende konferansen kan rettes til:
▶ E-post: tvang@sykehuset-innlandet.no

Transport

- ▶ *Rutetider Vy*: vy.no
- ▶ *Taxi Hamar*: tlf. 03650

Parkering

Det er flere parkeringsmuligheter i nærheten av hotellet.

Aktuelle lenker

www.sykehuset-innlandet.no
www.nsf.no
www.norskpsykiatriskeforening.no
www.legeforeningen.no
www.psykol.no
www.mentalhelse.no
www.lpp.no
www.rio.no
www.psykiskhelse.no

Kursbevis for deltakelse begge dager deles ut på slutten av dag 2

Programkomité:

Arne Våler
psykiater, St. Olav Hospital
Kent Jensen
overlege/psykiater, Universitetet i Nord-Norge
Marius Storvik
jurist, Universitetet i Tromsø
Karin Irene Gravbrøt
seniorrådgiver, Helsedirektoratet
Lars Lien
psykiater, leder Norsk psykiatrisk forening
Bjørn Stensrud
leder, NK ROP

Maria Løvsletten
*psykiatrisk sykepleier, divisjon Psykisk helsevern
Sykehuset Innlandet og høgskolerektor HINN*

Marianne Lundgård
fagsjef, divisjon Psykisk helsevern, Sykehuset Innlandet

Anne Grete Mortensen
medlem av Brukerutvalget, Sykehuset Innlandet

Torhild Jære
*administrasjonssjef, divisjon Psykisk helsevern
Sykehuset Innlandet*

PRISER

	Påmelding FØR 1.6.2022 *Medl. brukerorganisasjon	Påmelding ETTER 1.6.2022 *Medl. brukerorganisasjon
Påmelding kun én av dagene		
Kun dagpakke (inkl. lunsj og pausemat)	kr. 1000,- / *kr. 500,-	kr. 1200,- / *kr. 500,-
Påmelding både 25. og 26. august 2022		
Kun dagpakker (inkl. lunsj og pausemat)	kr. 1800,- / *kr. 1000,-	kr. 2000,- / *kr. 1000,-
Konferansemiddag 25. august (ekskl. drikke) for de som ikke overnatter	kr. 580,-	

Det er billigst å melde seg på før 1. juni

Hotell/overnatting	
Enkeltrom m/ frokost (inkl. mva pr. person pr. døgn)	kr. 990,-
Dobbeltrom m/ frokost (inkl. mva pr. person pr. døgn)	kr. 1190,-

Tilslutningsdøgn inkl. frokost og mva: samme priser som over

GODKJENNINGER

Det er søkt om følgende godkjenninger:

Den norske legeforening

Allmenntilleggsmedisin godkjennes med 10 timer som emnekurs/klinisk emnekurs i psykiatri til videre- og etterutdanning.

Samfunnsmedisin godkjennes med 10 timer som valgfritt kurs for leger i spesialisering og for spesialistenes etterutdanning.

Barne- og ungdomspsykiatri godkjennes med 10 timer som valgfritt kurs for leger under spesialisering og for spesialistenes etterutdanning.

Psykiatri godkjennes med 10 timer som valgfritt kurs for leger i spesialisering og for spesialistenes etterutdanning.

Rus- og avhengighetsmedisin godkjennes med 10 timer som valgfritt kurs for leger i spesialisering og for spesialistenes etterutdanning.

Norsk Sykepleierforbund godkjenner konferansen som meritterende til klinisk spesialitet i sykepleie/ spesialsykepleie med totalt 10 timer.

Norsk Psykologforening godkjenner som fritt spesialkurs og vedlikeholdsaktivitet med 10 timer.

Ordstyrer: Lars Lien, leder av Norsk psykiatrisk forening

1000   Åpningsforedrag

▶ *Ingvild Kjerkhol, helse- og omsorgsminister (evt. Cathrine Lofthus, departementsråd el. statssekretær)*

ERFARINGER MED LOVVERK OG LOVENDRINGER

1015   Hvorfor har lovendringene tvunget seg fram?

▶ *Marius Storvik, jurist og førsteamanuensis*

1045   Psykisk helsevernloven, lovrevisjonen i 2017 og NOU 2019:114

Tvangsbegrensningsloven – hvor står vi?

▶ *Vårin Hellevik, seniorrådgiver og advokat*

1115   Pause

1130   Samtykkekompetanse

▶ *Jacob Jorem, psykiater, jurist og forsker*

1200   «Hverdagen» – erfaringer fra en akuttavdeling

▶ *Arne Vaaler, psykiater og professor*

1230   «Hverdagen» – erfaringer fra primærhelsetjenesten / legevaktsamarbeid

▶ *Line Kamilla Haugestøl, leder*

1300   Lunsj

UTFORDRINGER OG MULIGHETER

1400   «Hverdagen» – erfaring fra et pasientperspektiv

▶ *Morten Brodahl, erfaringskonsulent*

1415   Åpen dør policy – Lovisenberg-prosjektet

▶ *Nikolaj Kunøe, prosjektleder*

1445   «Hverdagen» – Sandnes kommune

▶ *Trude Lønning, rus- og psykisk helsesjef*

1515   Pause

1530   Redusert bruk av tvang ved bruk av FACT-team – hva vet vi?

▶ *Ann-Mari Lofthus, postdoktor og Hanne Clausen, lege*

1600   Samhandling og oppfølging rundt TUD pasienter

▶ *Maria Løvsletten, psykiatrisk sykepleier, høyskolelektor og stipendiat*

1630   Forskningens relevans for tvangsbruk med vekt på norske studier

▶ *Trond Hatling, faglig rådgiver*

1830   Middag

Ordstyrer: Lars Lien, leder av Norsk psykiatrisk forening

0830 Velkommen til dag 2

▶ *Benedicte Thorsen-Dahl, divisjonsdirektør*

0845 Pårørende innspill: Erfaringer fra et pårørende-perspektiv?

▶ *Anne Grete Terjessen, fagsjef*

0915 Dilemma i en arbeidshverdag:

Arbeidsmiljøloven versus helselovgivningen versus forventinger fra allmenheten

▶ *Bente LaForce, dommer*

0945 Pause med utsjekk

1015 Strafferettens inntog i norsk psykiatri

▶ *Øyvind Holst, jurist og juridisk rådgiver*

1045 Hvordan i vareta de dårligste pasientene?

▶ *Kjersti Narud, forfatter og overlege*

1115 Er mennesker med psykiske lidelser farlige?

Hvordan kan vi balansere den personlige friheten mot samfunnsvernet?

▶ *Tom Palmstierna, professor*

1215 Oppsummering – Sofadialog

Deltakere: Tre forelesere fra de to dagene og en kritisk røst (tema *farlighet*)

▶ *Ledes av Marius Storvik, jurist og førsteamanuensis*

1300 Vel hjem!

Lars Lien er psykiater og leder av Norsk psykiatrisk forening.

Ingvild Kjerkhol, helse- og omsorgsminister (AP)

Marius Storvik er jurist og førsteamanuensis ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø. Han er også fagrådsmedlem i Tvangsforsk, varamedlem i REK Nord og podkastvert for Juss & Jåss.

Vårin Hellevik er seniorrådgiver og advokat i avdeling helserett og rettssaker i Helsedirektoratet. I Helsedirektoratet har hun i flere år jobbet med fortolkning og regelverksutvikling på tvangsfeltet. I direktoratet har hun også jobbet med fagoppfølging av kontrollkomisjonene i psykisk helsevern og med oppfølging av NOU 2019:14 Tvangsbegrensingsloven. Hun har videre vært statens prosessfullmektig i mange rettssaker på feltet tvungent psykisk helsevern.

Jacob Jorem er psykiater, seniorrådgiver/jurist i Helsedirektoratet og forsker på Senter for medisinsk etikk, Universitetet i Oslo. Hans faglige interesser er psykiatri, helserett og medisinsk etikk, særlig om samtykkekompetanse og bruk av tvang.

Arne Våler er overlege ved psykiatrisk akuttseksjon, St Olavs hospital og professor ved NTNU

Line Kamilla Heimestøl er spesialist i allmennmedisin og håper å bli spesialist i samfunnsmedisin i løpet av 2022. Tidligere har hun jobbet som fastlege, og fra 2013-2015 var hun lis i psykiatri ved Sykehuset Telemark HF. Siden 2015 har hun jobbet som legevaktsoverlege, først i Larvik og nå i Porsgrunn. Hun har vært leder i Norsk legevaktforum siden 2019. Hun brenner for samhandling mellom ulike aktører i helsetjenesten og er særlig opptatt av hvordan vi kan hjelpe pasienter som faller utenfor. Mange av dem møter vi på legevakta.

Nikolaj Kunøe er forsker og psykologspesialist, og er prosjektleder for Lovisenberg åpen dør policy, et helseforskningsprosjekt for økt brukermedvirkning i akutt psykisk helsevern.

Morten Brodahl er erfaringskonsulent og medforsker ved Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse (NKROP) og studerer ved Menighetsfakultetet Vitenskapelig Høgskole studieretning religionsvitenskap.

Han ønsker å løfte fram erfaringskompetanse som en selvstendig og likeverdig kompetanse inn i tjenesteutvikling, undervisning og forskning, for å synliggjøre og fremme erfaringskonsulenter som en egen yrkesgruppe og for å «vise vei» og støtte andre i jobben som erfaringskonsulent.

Trude Lønning er rus-, psykisk helse- og flyktningssjef i Sandnes kommune. Har de siste ti årene jobbet med organisasjonsutvikling og med implementering av recoveryfremmende verdier og metoder og i kommunal psykisk helse og rus tjeneste. Endringene har ført til et mer tilgjengelig, helsefremmende og likeverdig tilbud der det er innbyggerens mål som står i sentrum.

Ann-Mari Lofthus er postdoktor ved Høgskolen i Innlandet, og tok en doktorgrad på bruker erfaringer med ACT-team. Ved høgskolen underviser hun i emner som dekker psykisk helse- og rusfeltet, samt brukermedvirkning og medforskning.

De siste årene har brukererfaringer med NAVs digitalisering av tjenester stått i sentrum. I sitt postdoktor-prosjekt skal Lofthus forske sammen med norske fontenehus, samt delta i evalueringen av et behandlingstilbud i Valdres.

Hanne Clausen er lege med doktorgrad i psykiatri fra 2017 om pasienter i norske ACT-team, og er ansatt som rådgiver ved NKROP. Hun har jobbet med forskning på samhandlingsmodeller, som ACT og FACT, siden 2009 og siden 2019 med integrert behandling av ROP-lidelser (IDDT). Hun har også en deltidsstilling ved Akershus universitetssykehus der hun forsker på implementeringen av retningslinjer for personer med psykoselidelser.

Maria Løvsletten er høgskolelektor og psykiatrisk sykepleier med master i psykisk helsearbeid, og forsker på problemstillinger ved bruk av tvang. Er ansatt ved fagstaben i divisjon psykisk helsevern

i Sykehuset Innlandet og ved master og videreutdanningen i psykisk helsearbeid v/ Høgskolen i Innlandet.

Trond Hatling sykepleier og sosiolog. Han er ansatt som faglig rådgiver i NAPHA, medlem av fagrådet i Tvangsforsk, og leder European Violence in Psychiatry Research Group (EViPRG).

Lang forskningserfaring på tjenestetilbudet til mennesker med psykiske lidelser. Ledet og deltatt i en rekke forskningsprosjekter om både spesialisthelsetjenesten og kommunalt psykisk helsearbeid. Leder nå en del av et forskningsrådsprosjekt om tvang, hvor det er utviklet og testes ut en intervensjon i kommunene for å redusere bruk av tvangsinnleggelse.

Anne-Grethe Terjesen er fagsjef i Pårørendealliansen som er den nasjonale paraplyorganisasjonen for pårørende. Hun har gjennom flere år vært opptatt av å synliggjøre og fremme pårørendes rolle innenfor psykisk helse- og rusfeltet. For å kunne gi god behandling er pårørende en viktig samarbeidspartner som i alt for liten grad er inkludert i psykisk helsevern. Hun ønsker å komme med noen innspill for å styrke samarbeidet.

Bente LaForce er jurist og arbeider i dag som dommer og nestleder i Østre Innlandet tingrett. I perioden 2007-2012 var hun foretaksadvokat i Sykehuset Innlandet, der hennes ansvarsområde omfattet rådgivning innen psykisk helsevern. I perioden 2017 – 2020 var hun leder av Kontrollkommissjonen for Sykehuset Innlandet, Sanderud.

Øyvind Holst er jurist med erfaring fra påtalemyndighet og domstoler. Han er nå ansatt ved SIFER, Oslo universitetssykehus.

Kjersti Narud er overlege dr.med. ved Regionalt kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri Helse Sør-Øst og bistilling som førsteamanuensis ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo. Siden 1997 jobbet som rettsoppnevnt sakkyndige i straffesaker, og erstatningssaker. Bl.a. gjennomført B-kurs (strafferett og straffeprosess),

C-kurs (rettspsykiatri) og risikovurderingskurs for vold hos voksne (HCR-20 V3) og ungdom (SAVRY), risikovurdering ved personforfølgelse (SRP). I kurskomite for gjennomføring av C-kursrekke for sakkyndige siden 2016, kursleder for kommende C-kurs. Undervisning UiO medisinsk fakultet, bl.a. sivilrettslig og strafferettslig rettspsykiatri. Forskning siste år innen stalking (forekomst av personforfølgelse i norsk befolkning og Storting), nå rettspsykiatri, bl.a. prosjektleder i tre forskningsprosjekt i rettspsykiatri med fokus på de sakkyndiges vurderinger av tilstander omfattet av strl. §§ 20 og 80. Medlem av *Den rettsmedisinske kommisjon*, psykiatrisk gruppe. Redaktør i lærebok "*Vold mot kvinner*".

Tom Palmstierna är psykiater med fokus i klinisk och forskning på våld och tvång inom psykiatri. Han har ägnat större delen av sin forskning omkring dessa frågor och tidigare varit arrangör av internationella kongresser om detta. För närvarande är TP överläkare vid rättspsykiatrisk poliklinik i Stockholm, docent vid Karolinska institutet och professor i psykiatri vid NTNU, Trondheim.

Benedicte Thorsen-Dahl er psykiater og divisjonsdirektør ved divisjon psykisk helsevern i Sykehuset Innlandet.

Sykehuset Innlandet HF

Norsk psykiatrisk
forening

DEN NORSKE LEGEFORENING